

Mentalbeskrivelse

Hvad tester vi

Dansk Kennel Klub har sammensat en mentaltest bestående af 8 testmodeller. Denne test modsvarer Rottweilerklubbens Unghunde Mentaltest (UHM), der nu har været i drift i mere end 20 år. Grundlæggende stammer testmodellerne fra den Svenska Hundskola, og er modificeret til vores formål.

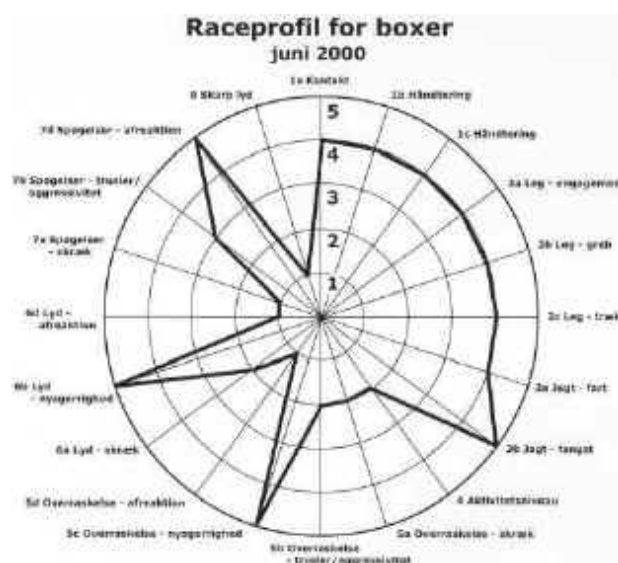
De 8 testmodeller vender vi tilbage til om lidt, først skal vi lige se på, hvad det egentlig er vi gerne vil teste. Racestandarden beskriver boxeren således:

Boxeren skal være nervestærk, selvbevidst, rolig og ligevægtig. Dens væsen er af allerstørste vigtighed og kræver den omhyggeligste pleje. Dens hengivenhed og trofasthed over for sin herre og familien er - ligesom dens vagtsomhed og uforfærdede mod som beskytter - berømt fra gammel tid. I hjemmet er den fredelig, men mistroisk overfor fremmede. Den er livlig og venlig under leg, men frygtløs, hvis det bliver alvor. Den er let at træne på grund af sin villighed til at underordne sig, sin naturlige skarphed og gode lugtesans. Den er fordringsløs og renlig, og derfor tiltalende og værdifuld både i familien og som vagt-, ledsage- eller tjenestehund. Dens karakter er redelig, uden falskhed og lumskhed, selv langt op i årene.

Følgende betragtes som fejl: Aggressiv, bidsk, lumsk, upålidelig, mangel på temperament, fejl.

Raceprofil

Dansk Kennel Klub har godkendt nedenstående raceprofil boxeren:

Raceprofilen er det målbare udtryk for beskrivelsen i standarden. Vi tager lige standardens tekst igen sammenholdt med raceprofilen:

I hjemmet er den fredelig, men mistroisk overfor fremmede (1a -1b). Den er livlig og venlig under leg (2a – 2c). , men frygtløs, hvis det bliver alvor (5a, 6a og 7a). Den er let at træne på grund af sin villighed til at underordne sig (1a – 1c), sin naturlige skarphed og gode lugtesans. Den er fordringsløs og renlig, og derfor tiltalende og værdifuld både i familien og som vagt-, ledsage- eller tjenestehund. Dens karakter er redelig, uden falskhed og lumskhed, selv langt op i årene.

Nu kan det være svært at gennemskue diagrammet, fordi de enkelte gradueringer henviser til en bestemt beskrivelse af adfærden i en given situation. Lad os derfor nu se på de enkelte testmodeller og hvad vi ser.

Testmodellerne

Testen består som sagt af 8 testmodeller. Generelt for testmodellerne kan siges, at de er gennemprøvet til mindste detalje. Hundens reaktion giver altså et meget præcist billede af den mentale konstituering. Testmodellerne er nøje beskrevet og alle angivelser tages helt bogstaveligt. 15 sekunder er 15 sekunder og 20 meter er 20 meter. Derved sikres at testen virker ens for alle hunde, uanset hvor i landet den foretages. DKK´s mentalbeskriverkorps er uddannet til at give en entydig aflæsning af hundens reaktion på de enkelte modeller. Mentalbeskriveren skal altså ikke fortolke hundens opførsel, men alene beskrive den ud fra et fastlagt skema.

For hvert testelement er der 5 beskrivelsesmuligheder, der afgør hvor hunden placeres i diagrammet.

Fælles for alle testmodellerne er, at hundeføreren går med hunden gennem en gruppe mennesker forud for selve testmomentet. Derved sættes hunden i stemning til "at der skal ske noget" hvorved man sikrer sig hundens opmærksomhed. Dette har ikke mindst betydning i test 4, hvor der rent faktisk ikke sker noget.

1a Kontakt

Den første test omhandler kontakt og håndtering, hvor hunden skal vise sin evne til at tage kontakt med fremmede mennesker og besvare denne kontakt.

Hundeføreren går gennem en gruppe mennesker hen til testlederen og stiller sig tavst $\frac{3}{4}$ meter foran denne. Her står man i 15 sekunder med hunden i løs line. Herefter begynder hundefører og testleder at tale sammen. Hundeføreren bliver herefter bedt om at fortælle publikum kort om hunden. Mentalbeskriveren noterer sig hvad hunden foretager sig.

Ønsket adfærd: Boxerens raceprofil foreskriver en selvstændig kontakt eller kontakt når føreren tager kontakt.

Uønsket adfærd: Boxeren afviser kontakt, knurrer eller bider/forsøger at bide, eller hvis den undviger kontakt, kryber eller trækker sig.

1b og 1c håndtering

Testlederen går en tur med hunden i line. Ca. 15-20 meter fra hundeføreren forsøger testlederen at aflæse hundens tatoveringsnummer. Herefter går man tilbage til hundeføreren.

Ønsket adfærd: Boxeren følger med uden besvær og lader sig håndtere.

Uønsket adfærd: Hvis boxeren gør flugtforsøg eller kraftig trueadfærd.

2a leg – 2b greb – 2c træk

Hundeføreren går gennem en gruppe mennesker hen til testlederen. Testlederen har nu en sæk som han kaster til hundeføreren. Hunden er løs. Efter at de har kastet frem og tilbage et par gange kastes sækken ud til siden. Legen gentages 3 gange. Efter sidste gang forsøger testlederen at lave kampleg med hunden.

Ønsket adfærd: Boxeren leger aktivt, starter hurtigt. Den griber byttet med hele munden og tager fat. Under kamplegen rusker og trækker hunden til testlederen slipper.

Uønsket adfærd: Boxeren leger ikke.

3a jagt fart – 3b fangst

Denne testmodel kaldes ofte for "haren" fordi testen genskaber den jagtlyst, en hares flaksende bevægelser normalt aktiverer hos hunde. I praksis bindes en klud til en snor, der trækkes i zigzag mellem nogle pinde.

Hundeføreren går gennem en gruppe mennesker hen til testlederen der står 20 meter fra harens udgangspunkt. Linen tages af hunden og holdes i halsbåndet. Når haren slippes får hundeføreren besked på at slippe hunden.

Ønsket adfærd: Boxeren starter og fuldfører med høj fart. Hunden tager byttet straks/målbevidst.

Uønsket adfærd: Boxeren starter ikke eller fuldfører ikke.

4 aktivitetsniveau

Hundeføreren går gennem en gruppe mennesker hen til testlederen. Testlederen anviser et sted hvor hundeføreren skal stille sig tavst og uden at foretage sig noget i 3 minutter.

Ønsket adfærd: Boxeren er opmærksom. Står, sidder eller ligger.

Uønsket adfærd: Boxeren skifter hurtigt mellem flere aktiviteter, graver, bider pinde, springer op, piber, gør eller trækker i linen.

De sidste 4 testmodeller handler om hundens nervesystem.
Først en klarlægning af nogle begreber:

Aggression

Begrebet aggression er udtryk for en følelse hos hunden, på samme måde som glæde og frygt. Aggressivitet anvendes af hunden overfor andre individer med det formål at vinde en magtkamp. Aggressiviteten handler altså om hundens følelser, når den er del af en magtkamp, og hvor hunden føler sig overlegen. Først og fremmest indtager hunden en truende holdning, hvor hunden gør sig stor og imponerende ofte med halsgivning og knurren. En anden adfærd kan være opfordring til kamp, hvor hunden stamper i jorden. Denne adfærd kan minde om opfordring til leg, men med en helt anden mimik. Modparten er ikke i tvivl.

Frygt

Frygten er, modsat aggression, hundens følelse af at være underlegen i en magtkamp. Naturligt vælger hunden først og fremmest, at gøre sig mindre, og undviger eller flygter afhængig af modstandens styrke.

Konflikt

Hunden kommer i konflikt, når de to følelser balancerer. Konflikt kan vise sig på flere måder, f.eks. at hundens skifter mellem trueadfærd og flugtaadfærd. Konflikt kan også komme til udtryk i omorienterende adfærd, hvor hunden vender sin aggression mod noget andet, f.eks. begynder at bide i en pind på stedet. Vi møder ofte omorienterende adfærd når hunden er i line, hvor dens naturlige adfærdsmønster er begrænset. Et møde med en modstander vil forløbe anderledes, end når hunden frit kan vise sine følelser. Omorienterende adfærd forekommer f.eks., når en hundeejer forsøger at blande sig i et hundeslagsmål og så selv bliver bidt af sin egen hund.

Tærskelværdier

Aggression eller frygt afgøres altså af, om hunden oplever sig selv overlegen eller underlegen i forhold til en modstander. Tærskelværdien handler om, hvor stor påvirkning der skal til for at fremkalde denne adfærd, hvor meget der skal til før hunden føler, at der er en modstander til stede. En hund med lav tærskelværdi for aggression vil på lang afstand vise denne adfærd. Lav tærskelværdi for frygt vil vise flugtaadfærd på tilsvarende lang afstand. Er tærskelværdien derimod høj, kan modstanderen måske komme helt tæt på, før dette udløser en reaktion hos hunden.

Mentalbeskrivelse handler i høj grad om at teste tærskelværdierne og derved få et udtryk for hundens mentale konstituering. Dette er også grunden til, at de eksakt samme testmodeller anvendes på pudler, boxere, rottweilere og papiloner. Påvirkningen er ens, mens de forskellige racer er karakteriseret ved forskelle i tærskelværdierne.

5a Overraskelse - skræk

Hvad sker der, når boxeren pludselig bliver udsat for en potentiel modstander. I praksis springer en figur op umiddelbart foran hunden. I samme øjeblik slipper hundeføreren linen, så hunden frit kan vise sin adfærd. Hunden kan blive forskrækket, stoppe op, dukke sig, undvige eller den flygter i større eller mindre afstand fra stedet.

Ønsket adfærd: Boxeren stopper og dukker sig.

Uønsket adfærd: Flygter mere end fem meter fra stedet

Det skal bemærkes, at hvis en hund uanset race flygter ud af testbanen, så afbrydes testen. Det er naturligvis ikke testens formål at skræmme livet af hverken hund eller fører. I den efterfølgende snak med hundeføreren diskuterer man problemet, og sørger for at både hund og fører går hjem med sjælen i behold.

5b - trusler/aggressivitet

Når forskrækkelsen er overstået ser vi på hundens adfærd. Viser den aggression, angst eller er den ligeglad.

Ønsket adfærd: En eller to trusselhandlinger.

Uønsket adfærd: Hvis boxeren viser kraftig trueadfærd og eventuel angreb.

5c - nysgerrighed

Når figuren har forholdt sig i ro og åbenbart ikke udgør en trussel for hunden skal vi se om hundens nysgerrighed driver den til at tage kontakt. Kontakt defineres som snuden på objektet, hverken mere eller mindre. Nogle hunde klarer selv sagen, andre skal have hjælp, f.eks. at hundeføreren går frem til figuren. I andre tilfælde hjælper det hvis figuren lægges ned og derved er mindre dominerende.

Ønsket adfærd: Boxeren går frem uden hjælp, evt. med lav kropsholdning.

Uønsket adfærd: Boxeren bør ikke skulle have kraftig hjælp for at tage kontakt.

5d - afreaktion

Hund og hundefører går nu forbi stedet hvor overraskelsen skete og vi skal se om hunden har tilbageværende ubehag. Det kommer til udtryk ved, at hunden viger udenom stedet i en bue.

Ønsket adfærd: Boxeren går forbi uden undvigemanøvre

Uønsket adfærd: Boxeren viger i strakt line væk fra stedet

6a Lyd - skræk

Vi skal nu gennem nogenlunde samme forløb, blot er det en kraftig lydpåvirkning, der kommer netop som hunden passerer testmomentet. I praksis lader vi en metalkæde glide over en jernplade, således at der opstår en skrاملende lyd i 2 sekunder. Pladen er i skjul så hunden først opdager momentet, når lyden forekommer.

Ønsket adfærd: Boxeren stopper og dukker sig.

Uønsket adfærd: Flygter mere end fem meter fra stedet

6b Lyd - nysgerrighed

I dette moment testes aggressionen ikke, da testmodellen ikke indeholder tilstrækkelig mimik til at fremkalde denne adfærd. Vi ser derfor straks på hundens nysgerrighed. Kontakt defineres igen som snuden på objektet, hverken mere eller mindre.

Ønsket adfærd: Boxeren går frem uden hjælp, evt. med lav kropsholdning.

Uønsket adfærd: Boxeren bør ikke skulle have kraftig hjælp for at tage kontakt.

6c Lyd - afreaktion

Hund og hundefører går nu forbi stedet hvor lydpåvirkningen skete og vi skal se om hunden har tilbageværende ubehag. Det kommer til udtryk ved, at hunden viger udenom stedet i en bue.

Ønsket adfærd: Boxeren går forbi uden undvigemanøvre

Uønsket adfærd: Boxeren viger i strakt line væk fra stedet

7a Spøgelse - skræk

Denne testmodel kan få de fleste til at trække på smilebåndet, for den består i bogstaveligste forstand af to spøgelse, der nærmer sig hunden i en "svævende" bevægelse. Spøgelse er hvide som sådan nogle skal være, med to meget store sorte øjne. Og det er ikke uden grund, disse figurer påvirker nemlig hunden tilstrækkeligt til, at vi kan få en reaktion.

Ønsket adfærd: Boxeren viser ingen flugttendenser

Uønsket adfærd: Hvis boxeren flygter i linens længde tidligt i momentet

7b Spøgelser - aggression

Fordi påvirkningen kommer fra to sider, kan vi se mange spændende former for adfærd. Hvis hunden viser aggression vil den gøre det mod det spøgelse, som hunden føler yder den største belastning. Dette kaldes i testen for spøgelse 1.

Ønsket adfærd: Mere end to eller vedvarende trusselhandlinger

Uønsket adfærd: Kraftig trueadfærd med angreb i hele forløbet, eller hvis boxeren slet ikke udviser trueadfærd.

Her skal bemærkes, at aggression udvikles med alderen. Således vil en ung hund/hvalp ikke vise særlig kraftig aggression, mens den samme hund som voksen (2 år og opefter) sagtens kan have en veludviklet aggression. Hanner er normalt også senere udviklet end tæver. Raceprofilen beskriver den voksne hund.

7c Spøgelser - afreaktion

Spøgelserne indtager en neutral holdning med sænket hoved, således at de signalerer passivitet. Vil hunden nu tage kontakt eventuelt med hundeførerens hjælp. Hjælp kan bestå i at hundeføreren går frem, taler med spøgelse eller som sidste udvej, tager spøgelsesdragten af figuranten.

Ønsket adfærd: Boxeren går frem til spøgelserne uden hjælp, evt. med lav kropsholdning

Uønsket adfærd: Går først frem når spøgelserne er demaskeret, eller kommer slet ikke frem og tager kontakt.

8 Skarp lyd

Det sidste moment er en skarp lyd, der gennemføres i form af en skudtest. Der skydes i alt 4 gange med 15 sekunders intervaller. Under de første to skud engageres hunden i leg med føreren, mens der under de sidste to skud ikke er nogen aktivitet. Vi ser på om hunden leger uagtet lyden, eventuelt afbryder legen, men genoptager den, eller om hunden bliver så stærkt påvirket, at den ikke kan genoptage legen og måske viser stigende flugttendenser.

Igen er det vigtigt at understrege, at vi i testforløbet ikke løber linen ud, hvis hunden tidligt viser stærkt ubehag. Testen afbrydes som tidligere omtalt, så vi får en "hel" hund med hjem.

Ønsket adfærd: Viser sig ikke berørt, eller viser opmærksomhed, men lader sig ikke yderligere påvirke.

Uønsket adfærd: Viser stigende flugttendenser eller flygter.

Det var en gennemgang af mentalbeskrivelsen som den ser ud, når den gennemføres officielt i DKK's regi.

Jan Anderschou